

22.08.2011

Sj/1

§ 697

Yksityisten perusopetusta antavien koulujen sopimusten uudistaminen 1.8.2011 alkaen

Pöydälle 22.08.2011

HEL 2011-001740 T 12 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esteelliset: Bryggare Arto, Sarvilinna Sami

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Tuula Haatainen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 sop-yleinen.pdf
- 2 sop_elias_krist.pdf
- 3 sop_syk_.pdf
- 4 sop_voimassaol_yl.pdf
- 5 sop_voimassaol_elias_krist.pdf
- 6 sop_voimassaol_syk.pdf
- 7 HEL 2011-001 740 Olk sopimusten uudistaminen[1].pdf
- 8 4 4 2011 Kokousmuistio sopjaosto.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä

Apollon yhteiskoulun, Helsingin uuden yhteiskoulun, Helsingin yhteislyseon, Herttoniemen yhteiskoulun, Kulosaaren yhteiskoulun, Lauttasaaren yhteiskoulun, Maunulan yhteiskoulun, Munkkiniemen yhteiskoulun, Oulunkylän yhteiskoulun, Pohjois-Haagan yhteiskoulun ja Töölön yhteiskoulun toimintaa perusopetuksen järjestäjänä koskevat sopimukset liitteen 1 mukaisena,

Elias- koulun ja Helsingin Kristillisen koulun sopimuksen liitteen 2 mukaisena ja

22.08.2011

Sj/1

Helsingin Suomalaisen yhteiskoulun sopimuksen liitteen 3 mukaisena.

Esittelijä

Kvsto hyväksyi 12.12.2007 nykyiset yksityisten perusopetusta antavien koulujen sopimukset sovellettaviksi 1.1.2008 alkaen.

Khs toteaa, että sopimuksissa on sovittu sopimusten tarkistamisesta, jos nykyinen ylläpitäjämalliin perustuva valtionrahoitusjärjestelmä muuttuu toiseksi. Nykyisten sopimusten lähtökohtana ollut opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettu laki on uusittu ja uusi lainsäädäntö ei sisällä entisen kaltaista valtionosuutta. Sopimusten uusiminen on välttämätöntä myös siksi, että lainsäädäntöviittaukset ja käsitteet ovat muuttuneet.

Yksityiset sopimuskoulut

Kaupungilla on kokonaisvastuu perusopetuksen järjestämisestä alueellaan. Kaupunki on velvollinen järjestämään perusopetusta kaikille kaupungin alueella asuville oppivelvollisuusikäisille.

Kaupunki voi täyttää velvollisuutensa järjestämällä perusopetuslaissa tarkoitetut palvelut itse taikka hankkimalla ne perusopetuksen järjestäjältä.

Valtioneuvosto voi myöntää rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle luvan perusopetuksen, esiopetuksen, lisäopetuksen ja maahanmuuttajille tarkoitetun perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestämiseen. Koulun perustamiseen tulee saada kunnan suostumus, koska kunnalla on kokonaisvastuu perusopetuksen järjestämisestä alueellaan. Sopimukseen voidaan ottaa määräyksiä esim. oppilaaksiotosta, opetussuunnitelman hyväksymisestä, opintososiaalisten etujen järjestämisestä, kunnan osallistumisesta yksityisen koulun hallintoon, koulun toiminnan valvonnasta sekä koulutiloihin liittyvistä kysymyksistä ja rahoituksesta.

Helsingissä on 14 yksityistä sopimuskoulua. Yksityiset sopimuskoulut toimivat osana kaupungin kouluverkkoa.

Lähikouluina toimivat seuraavat yksityiset sopimuskoulut:

Apollon yhteiskoulu

Helsingin Uusi Yhteiskoulu

Helsingin yhteislyseo

Herttoniemen yhteiskoulu

Kulosaaren yhteiskoulu

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

22.08.2011

Sj/1

Lauttasaaren yhteiskoulu

Maunulan yhteiskoulu

Munkkiniemen yhteiskoulu

Oulunkylän yhteiskoulu

Pohjois-Haagan yhteiskoulu

Töölön yhteiskoulu

Seuraavien yksityisten sopimuskoulujen oppilaaksiottoalueena on koko kaupunki:

Elias-koulu

Helsingin Kristillinen koulu

Helsingin Suomalainen yhteiskoulu.

Näistä kahdentoista opetuksen järjestäjän järjestämisluvista on edellytetty voimassa olevaa sopimusta kaupungin kanssa. Sen sijaan kaksi opetuksen järjestäjää voisi järjestää opetusta myös ilman kaupungin kanssa tehtyä sopimusta (Kristillinen koulu ja Elias-koulu). Jälkimmäisistä toisen eli Elias-koulun ylläpitäjän lupaehdoissa on asetettu muista poiketen myös yläraja aloittavan vuosiluokan oppilaspaikoille.

Kaupungin sopimusohjauksesta

Kaupunki on voinut vuoden 2009 loppuun asti ohjata sopimuksen tehneiden opetuksenjärjestäjien toiminnan laajuutta sitä kautta, että kaupunki on myöntänyt niille kaupungin hyväksymään oppilaspaikkojen enimmäismäärään asti korvausta kustannuksista, jotka ovat ylittäneet valtionosuuden.

Voimassaoleva rahoituslainsäädäntö mahdollistaa sen, että yksityiset opetuksenjärjestäjät saavat korvauksia, jotka ylittävät niille aiheutuneet kustannukset. Kotikuntakorvausten tasoa on nostettu niin korkeaksi, että esimerkiksi vuonna 2011 valtiolta tullut rahoitus ylittää 12 sopimuskoulussa sen rahoituksen, mitä ne saisivat, jos ne toimisivat kaupungin omina peruskouluina. Tämä ero johtuu siitä, että sopimuskoulujen saama Helsingin kotikuntakorvaus on tietyn ikäluokan oppilaista kaikissa sopimuskouluissa samansuuruinen eikä ota huomioon koulukohtaisia eroja rahoitustarpeessa. Kotikuntakorvaukseen on näin ollen laskettu mukaan sellaisia korottavia tekijöitä, jotka eivät toteudu sopimuskouluissa joko ollenkaan tai ei ainakaan täysimääräisesti. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi

kaksikielinen hallinto, ruotsinkielisten tai vieraskielisten oppilaiden määrät sekä erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrä.

Sopimuskouluille maksettavat, kaupungin omat budjetointiperiaatteet ylittävät korvaukset, vähentävät kaupungin saamaa valtionrahoitusta. Tällä tavoin sopimuskoulujen saamat korvaukset tulevat kaupungin maksettavaksi. Kokonaisuutena tarkastellen nykyinen rahoituslainsäädäntö merkitsee siis, että kaupunki on velvollinen antamaan opetusta, joka on erityisvelvoitteiden vuoksi kalliimpaa kuin sopimuskoulujen antama, ja joutuu tekemään sen vähemmällä rahalla kuin sopimuskoulut.

Laskentatavasta riippuen ylisuuret kaupungin korvaukset sopimuskouluille ovat vuosittain 3–5 miljoonaa euroa. Opetuslautakunnan 21.6.2011 tekemässä vuotta 2011 koskevassa korvauspäätöksessä on laskettu jokaisen yksityisen sopimuskoulun osalta sopimuksen mukainen korvausperuste ja valtion kautta sopimuskoululle maksettava kotikuntakorvaus. Vuonna 2011 valtion kautta maksettava Helsingin kaupungin kotikuntakorvaus on helsinkiläisten oppilaiden osalta sopimuskoulut yhteenlaskettuna 4,8 milj. euroa (keskimäärin 986 euroa oppilasta kohden) suurempi kuin mitä kaupungin peruskoulujen budjetointiperusteet edellyttäisivät. Lisäksi Suomen Kuntaliiton 13.6.2011 tekemän ennakoarvion mukaan Helsingin kaupungin perusopetuksen oppilaista maksettavat kotikuntakorvaukset kasvavat vuonna 2012 lisää 8,7 %.

Palveluverkkoa ohjaavat päätökset ikäluokkien pienenemässä

Kh:n maaliskuussa 2011 antamien talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laadintaohjeiden mukaan kaupungin palvelut tuotetaan vuonna 2012 nykyistä edullisemmin asukasta kohden laskettuna. Päätöksen nojalla tulisi välttää ja rajoittaa erityisesti yksikkökustannuksiltaan kalliita palveluja.

Kh:n kesäkuussa 2010 tekemän päätöksen mukaan kouluverkkoa kehitetään niin, että tilojen ylikapasiteettia puretaan ja että tarkastelussa otetaan huomioon kaikki kaupungissa sijaitsevat koulut. Täten oppilasikäluokkien pienenemisen tulee näkyä paitsi kaupungin myös muiden kaupungissa toimivien opetuksen järjestäjien koulujen ja niiden oppilaiden määrissä.

Kaupungin peruskoulujen ja yksityisen opetuksen järjestäjän oppilaaksiotto

Kaupungin tietokeskuksen vuoden 2010 ikäluokkaennusteen mukaan 13–15-vuotiaiden muiden kuin ruotsinkielisten helsinkiläisten määrä vähenee vuosien 2009 ja 2010 keskiarviosta vuoteen 2013 mennessä

yhteensä 1 390:lla oppilaalla. Opetusviraston laskelmien mukaan vähennys kohdentuu siten, että kaupungin omien koulujen oppilaaksiottoalueilla vähennys on 990 oppilasta ja 400 oppilasta niiden kaupungin kanssa sopimuksen tehneen yhdentoista yksityisen järjestäjän kouluissa, joilla on oma oppilaaksiottoalue.

Kaupungin kouluissa oli 7.–9. vuosiluokilla keskimäärin 9 150 oppilasta vuosina 2009 ja 2010. Omien oppilaaksiottoalueiden yhdellätoista koululla oli vastaavasti 4 140 oppilasta ja ilman omia oppilaaksiottoalueita olevilla kolmella koululla 500 oppilasta.

Jos ilman omia oppilaaksiottoalueita olevien kolmen yksityisen koulun yhteinen osuus 13–15-vuotiaiden vähennyksistä lasketaan vuosien 2009 ja 2010 oppilasmäärien keskiarvojen suhteilla, niiden vähennysosuus on kaupungin koulujen oppilaaksiottoalueiden 990 oppilaan vähennyksestä noin 40 oppilasta. Täten kaupungin kanssa sopimuksen tehneiden kaikkien yksityisten opetuksen järjestäjien osuus 7.–9. vuosiluokan oppilaspaikkojen vähennyksestä on yhteensä 440 oppilasta.

Kaupungin kokonaistalouden kannalta on edullista, että sopimuskoulut eivät täytä oppilaaksiottoalueidensa oppilasmäärien laskua kaupungin peruskoulujen oppilaaksiottoalueiden oppilailla. Jos 440 kaupungin peruskoulujen oppilaaksiottoalueiden oppilasta siirtyy yksityisiin sopimuskouluihin, aiheutuu siitä kaupungille n. 1 miljoonan euron lisäkustannus verrattuna siihen, että lapset jäisivät omien oppilaaksiottoalueidensa kaupungin peruskoulujen oppilaiksi. Kaupunki joutuu tällöin maksamaan näiden siirtyvien oppilaiden lähikoulujen tyhjiksi jääneiden oppilaspaikkojen kustannusten lisäksi oppilaista täyden kotikuntakorvauksen yksityisille kouluille.

Nyt muutettavaksi esitetyissä sopimuksissa toimivalta sekä kaupungin että yksityisten sopimuskoulujen oppilaaksioton osalta esitetään pidettävän opetuslautakunnan suomenkielisellä jaostolla.

Sopimusten valmistelusta

Yksityisten perusopetusta antavien koulujen sopimusten uudistamista koskeva asia oli käsiteltävänä opetuslautakunnassa 3.11.2009 ja 24.11.2009. Opetuslautakunta päätti 24.11.2009 palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Tätä ennen opetusviraston ja yksityisten sopimuskoulujen edustajien välillä neuvoteltiin sopimusten tarkistamisesta opetustoimen johtajan johdolla. Neuvottelujen osapuolilla oli eriäviä käsityksiä sopimusten tarkistamisen laajuudesta sekä yksittäisistä sopimusluonnokseen esitetyistä muutosehdotuksista.

Opetuslautakunta päätti 5.10.2010 asettaa tilapäisen jaoston yksityisten perusopetusta antavien koulujen sopimusten tarkistamiseksi. Jaoston tuli 31.3.2011 mennessä käydä läpi sopimustilanne, sopimusten tarkistamistarpeet ja tehdä ehdotus opetuslautakunnalle sopimusten tarkistamiseksi.

Jaoston tuli ottaa tehtävässään huomioon Khn 21.6.2010 tekemä päätös, jossa Khs kehotti opetuslautakuntaa suunnittelemaan ja kehittämään kouluverkkoa niin, että tilojen ylikapasiteettia puretaan, ja että tässä tarkastelussa otetaan huomioon kaikki kaupungissa sijaitsevat koulut.

Opetuslautakunnan tilapäinen jaosto kokoontui yhdeksän kertaa. Kokouksiin osallistui tarvittaessa myös opetusviraston asiantuntijoita. Neljässä tilapäisen jaoston kokouksessa olivat mukana myös yksityistä perusopetusta antavien koulujen edustajat.

Tilapäinen jaosto teki yhtätoista opetuksen järjestäjä koskevan sopimusehdotuksen, joka oli yksimielinen muilta kuin oppilaaksiottoa koskevan sopimuskohdan 3.1.1. osalta. Jaoston päätökseksi kohdan 3.1.1 osalta tuli jäsen Nordmanin kokouksessa esittämä ehdotus, joka käy ilmi liitteestä 4.

Kolmen muun ei lähikouluna toimivan opetuksen järjestäjän (Elias, Kristillinen ja Suomalainen yhteiskoulu) kanssa tehtävää sopimusta valmisteltiin tämän jälkeen opetusvirastossa. Opetusvirasto pyysi myös lausunnot kyseisiltä kolmelta opetuksen järjestäjältä.

Opetuslautakunnan käsittely 10.5.2011

Opetuslautakunnan kokouksessa 10.5.2011 opetusviraston johtaja esitteli jo tilapäiselle jaostolle esitetyt sopimusluonnokset uusiksi sopimuksiksi.

Opetuslautakunta hyväksyi äänestyksin kolme muutosesitystä. Ensimmäinen esitys koski opetusviraston ja sopimuskoulujen yhteistyöhön liittyviä toimintatapoja, toinen oppilaaksioton määrällistä ohjausta (sopimuskohta 3.1.1.) sekä kolmas sopimusten irtisanomismenettelyä (sopimuksen kohta 9.). Äänestystulokset käyvät ilmi opetuslautakunnan 10.5.2011 pöytäkirjasta. Päätöshistoria on liitteinä 7 ja 8 .

Khn ehdotus Kvstolle uusiksi sopimuksiksi on opetuslautakunnan esittelijän esityksen mukainen.

Khs toteaa oppilaaksiottoa koskevan sopimuskohdan (3.1.1.) osalta, että yksityinen opetuksen järjestäjän toimiessa kaupungin lähikouluna, on oppivelvollisuusikäisellä ensisijainen oikeus käydä tätä kaupungin

osoittamaa lähikoulua. Jos koulussa on tilaa näiden oppilaiden jälkeen, voidaan ulkopuolelta hakeutuvia oppilaita ottaa kouluun. Ulkopuolelta hakeutuviin oppilaisiin tulee perusopetuslain 28 §:n 2 momentin mukaan soveltaa yhdenvertaisia valintaperusteita. Yksityinen opetuksen järjestäjä ei voi, toisin kuin kaupunki asettaa tällöin tietyn kunnan, tässä tapauksessa helsinkiläisiä, oppilaita eriarvoiseen asemaan muiden kuntien oppilaisiin nähden, mitä yksinomaan helsinkiläisiä koskeva rajoitus tarkoittaisi. Lautakunnan hyväksymä sanamuoto olisi ollut perusopetuslain vastainen.

Lisäksi Khs toteaa, että sopimusten irtisanomismenettelyä koskevaan sopimuskohtaa (9. kohta 2 mom.) on täydennetty sanalla "olennaisesti" lautakuntakäsittelyn jälkeen.

Talous- ja suunnittelukeskuksen lausunto

Talous- ja suunnittelukeskuksella ei ole ollut huomauttamista asiaan.

Yhteenveto

Khs toteaa, että rahoituslainsäädännön muutoksen johdosta kaupungin ja yksityisen opetuksen järjestäjän välisiä sopimuksia on tarkastettava edellä mainituin perustein. Lisäksi oppilaaksoton perusteiden tulee olla ennustettavia ja johdonmukaisia. Kaupungin on turvattava kattava sekä laadukas ja tasapainoisesti kehittyvä kouluverkko. On tärkeää, että toissijainen oppilaaksiotto on opetuslautakunnan ja sen suomenkielisen jaoston ohjauksessa ja sitä arvioidaan yhdenvertaisin perustein Helsingin kaupungin omien peruskoulujen ja yksityisen opetuksen järjestäjän oppilaaksioton kanssa.

Lisäksi Khs toteaa, että opetusvirastossa on valmisteilla opetustoimen palveluverkon kehittäminen Malmin, Pukinmäen ja Puistokan alueella. Ko. esitykset ovat käsiteltävinä Khssa ja Kvtossa samanaikaisesti sopimuskoulujen sopimusten uudistamista koskevan esityksen kanssa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Tuula Haatainen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 sop-yleinen.pdf
- 2 sop_elias_krist.pdf
- 3 sop_syk_.pdf
- 4 sop_voimassaol_yl.pdf
- 5 sop_voimassaol_elias_krist.pdf

22.08.2011

Sj/1

-
6	sop_voimassaol_syk.pdf
7	HEL 2011-001 740 Olk sopimusten uudistaminen[1].pdf
8	4 4 2011 Kokousmuistio sopjaosto.pdf

Oheismateriaali

1	Liite 1 24.5.2011.pdf
2	Liite 2 24.5.2011.pdf
3	Liite 2A 24.5.2011.pdf
4	Liite 2B 25.4.2011.pdf